

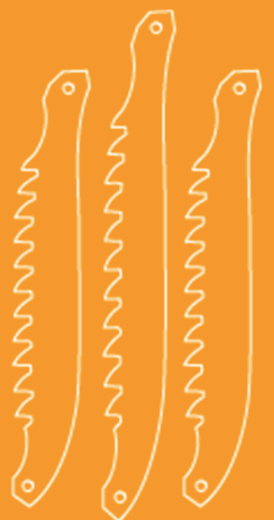

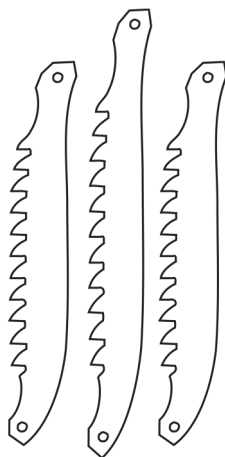
Siljan kommune

Plan for

Alkoholpolitikk 2024-27

Kommunedirektørens innstilling 15. april 2024

Alkoholpolitikk 2024-27

1. Innledning	2
2. Målsetting	2
3. Definisjoner	3
4. Bevillingsperiode	3
5. Saksbehandling	3
6. Salgsbevilling	4
7. Skjenkebevilling	5
8. Kontroll	8
9. Reaksjoner ved brudd på regelverket	7
10. Bevillingsgebyr	8
11. Konkurs	10
12. Delegering	10
13. Klageadgang	11

1. Innledning

Handlingsplanens hensikt er å bidra til en forsvarlig alkoholpolitikk i Siljan kommune som både ivaretar hensynet til alkohollovens formål, folkehelse og legger til rette for en bærekraftig utelivs- og dagligvarenæring. Siljan kommune har få serverings- og skjenkesteder. Det er viktig å legge til rette for at de få stedene vi har opprettholdes slik at vi skaper arbeidsplasser og legger til rette for et sosialt bærekraftig samfunn og gode møteplasser for innbyggere og tilreisende. Kommunens alkoholpolitikk skal legge til rette for næringsutvikling samtidig som den bidrar til gode nabolag. Siljan kommune skal være en attraktiv plass å flytte til, og det må være attraktivt å bli her. Samtidig er det å skape et trygt samfunn for alle et av kommunens fokusområder.

Alkoholloven med forskrifter setter rammene for hvordan alkoholpolitikken skal forvaltes. Kommunen har stor grad av skjønn, noe som gir stor frihet, men også ansvar i å ivareta alkohollovens formål, næringslivets interesser samt likebehandling av aktører i bransjen.

I alkohollovens formålsparagraf¹ står det: «*regulering av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer*».

Alkohol har et stort skadepotensial. Dette gjenspeiles i gjeldende regelverk og i nasjonale og internasjonale mål om å redusere skadelig alkoholbruk. Nasjonal alkoholstrategi er forlenget til 2030, og et av målene er å redusere alkoholforbruk med 20%. Økt oppmerksomhet internasjonalt om forbrukernes rett til å vite om risiko for helseskader ved alkoholinntak - særlig kreft - viser seg i EUs kreftplan som foreslår advarselsmerking på alkoholholdig drikk. Bedre folkehelse og redusert skadelig alkoholbruk er derfor en viktig visjon for Siljan kommune.

Kommunen er lovpålagt å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan etter alkohollovens §1-1. En alkoholpolitisk handlingsplan skal angi de alkoholpolitiske mål kommunen legger til grunn for sin alkoholpolitikk, samt de virkemidlene som skal tas i bruk for å nå målene.

Alkoholpolitisk plan skal vedtas av kommunestyret i begynnelsen av hver valgperiode, senest 30. september året etter og gjelder i 4 år. Med forbehold om at det ikke skjer vesentlige endringer i alkoholloven eller forskrifter.

2. Målsetting

Alkoholloven gir kommunen ansvar for å tildele, føre kontroll med og eventuelt inndra salgs- og skjenkebevillinger.

Folkehelseloven² viser til at kommunen skal fremme befolkningens helse og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen. Et av hovedmålene er å redusere skadelig alkoholbruk i størst mulig grad, både på individnivå og samfunnsnivå. Salg av

¹ Alkoholloven § 1-1

² Folkehelseloven § 4

alkohol til mindreårige og overskjenking skal forhindres. Det er viktig at familie-, idretts- og fritidsarrangementer som er rettet mot barn og unge er alkoholfrie soner.

3. Definisjoner

I alkoholloven brukes alkoholdig drikk som en fellesbetegnelse på drikker som inneholder mer enn 2,5 volumprosent alkohol, likevel slik at aldersgrensebestemmelsene også får anvendelse for drikk mellom 0,7 til og med 2,5 volumprosent alkohol

- a) **Alkoholfri drikk:**
drikk som inneholder under 0,7 volumprosent alkohol
- b) **Alkoholsvak drikk:**
drikk som inneholder fra og med 0,7 til og med 2,5 volumprosent alkohol.
- c) **Alkoholholdig drikk, gruppe 1:**
Drikke som inneholder over 2,5 til og med 4,7 volumprosent alkohol.
- d) **Alkoholholdig drikk, gruppe 2:**
Drikke som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol.
- e) **Alkoholholdig drikk, gruppe 3:**
drikke som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol.

4. Bevillingsperiode

Salgs- og skjenkebevillinger gis for 4 år av gangen med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Siljan kommune viderefører alle eksisterende salgs – og skjenkebevillinger for planperioden 2024 – 2028. Dette betyr at kommunes salgs – og skjenkesteder automatisk får ny bevilling, forutsatt at lovens krav er oppfylt.

5. Saksbehandling

5.1. Fellesbestemmelser for salgs- og skjenkebevilling

5.1.1. Søknad

Søknadsskjema for salgs- eller skjenkebevilling finnes på Siljan kommunes hjemmeside. Nærmere krav til vedlegg framkommer senere under dette kapittel.

Ved søknad om alminnelig salgs- eller skjenkebevilling skal kommunen innhente uttalelse fra politi, sosialtjenesten (NAV) og skatteetaten. Kommunen kan i tillegg innhente uttalelser fra andre instanser eller pålegge søker å dokumentere opplysninger som er nødvendig for å kunne ta stilling til søknaden.

5.1.2. Utøve skjønn ved behov

Siljan kommune skal ved behov utøve skjønn etter alkoholloven § 1-7a i søknadsbehandlingen. Bestemmelsen gir vide rammer for hvilke hensyn som kan tillegges vekt ved avgjørelsen av søknader om bevilling. Generelt kan alle hensyn som fremmer alkohollovens formål anses som relevante. Paragrafen får anvendelse både på objektive forhold ved selve salgs- eller skjenkestedet, og på de direkte eller indirekte involverte personers egnethet til å ha bevilling. Bruk av denne bestemmelsen kan bidra til bekjempelse av useriøs drift, arbeidslivskriminalitet og økonomisk kriminalitet. Vurderinger som gjøres etter denne bestemmelsen kan gi grunnlag for å avslå søknad om bevilling, innvilge for en tidsbegrenset periode eller innvilge på nærmere angitte vilkår.

5.1.3. Saksbehandlingstid

- a) For saker som skal fremmes til politisk behandling for avgjørelse må det forventes en saksbehandlingstid på inntil 2 måneder.
- b) For saker som avgjøres av kommunedirektøren er normal saksbehandlingstid inntil 4 uker.
- c) Søknad om skjenkebevilling for lukket enkeltanledning behandles normalt innen 14 dager.

Behandlingstiden kan bli lengre hvis andre offentlige myndigheter har bemerkninger til vandelen eller søknaden endres i behandlingsperioden.

5.1.4. Drift i overgangsperioden

Ny eier kan drive på tidligere eiers bevilling i en overgangsperiode på inntil tre måneder, eventuelt i 4 måneder dersom kommunen gir tillatelse. Retten til å drive på alkohollovens overgangsordning³ forutsetter at kommunen som bevillingsmyndighet er underrettet og det søkes om ny salgs- eller skjenkebevilling uten ugrunnet opphold og senest innen 30 dager etter overdragelse.

5.1.5. Styrer og stedfortreder

Styrer og stedfortreder⁴ må være ansatt på salgs- eller skjenkestedet eller arbeide i virksomheten i kraft av eierstilling. Som styrer kan bare utpekes den som har styringsrett over salg eller skjenking, herunder ansvar for å føre tilsyn. For hver bevilling skal det utpekes en styrer med stedfortreder, de må være over 20 år og ha uklanderligandel.

Styrer og stedfortreder må ha bestått

- a) etablererprøven for servering. Gjelder ikke salgsbevilling.
- b) kunnskapsprøven om alkoholloven.

6. Salgsbevilling

Innvilgelse av salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 kan innvilges til dagligvareforretninger, bryggerier, mikrobryggerier, gårds-, øl- og brusutsalg.

³ Alkoholloven § 1-10

⁴ Alkoholloven § 1-7

Virksomhet som ikke innvilges salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 er take-away, bensinstasjoner, kiosker, gatekjøkken og lignende.

6.1. Vilkår knyttet til salgsbevillinger

Det kan med hjemmel i alkoholoven⁵ stilles vilkår for bevillingen.

Følgende vilkår kan i særlig grad vurderes i tilknytning til vedtak:

- a) Det kreves at lokalet/arealet er godkjent av andre offentlige myndigheter og/eller grunneier mht. den planlagte bruken.
- b) Salgsstedet skal ha god informasjon om aldersgrenser, legitimasjonsplikt og salgstider, samt en plassering der alkoholfri og alkoholholdig drikk ikke kan forveksles.

6.2. Nettsalg av alkohol

De senere årene har nettsalg av alkohol økt i omfang, noe som kan være utfordrende i forhold til å tilfredsstille lovens krav om antall kontroller pr. bevillingshaver, jf. alkoholoven⁶ med forskrift⁷ Utlevering av alkoholholdig drikk gruppe 1 skal skje innenfor gjeldene salgstider i kommunen. Utkjører må ha god informasjon om aldersgrenser, legitimasjonsplikt, samt at personer som er åpenbart påvirket av rusmidler ikke får utlevert alkoholholdig drikk. Utkjører skal dokumentere utgivelsen av alkoholholdig drikk.

Nettsalg av alkoholholdig drikk i gruppe 1 krever kommunal salgsbevilling. Det må fremgå av bevillingssøknaden om varene skal utleveres fra et bestemt lokale eller om det skal skje ved utkjøring.

6.3. Salgstider

Salg av alkoholholdig drikk gruppe 1 (drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol):

- a) til kl 20.00 på hverdager
- b) til kl 18.00 på dager før søndager og helligdager
- c) til kl 16.00 på påske-, pinse- jule- og nyttårsaften

Dagen før Kristihimmelfartsdag er unntatt, og regnes i denne sammenheng som alminnelig hverdag. Det samme gjelder for dagen før 1. og 17. mai. Salg og utlevering av drikk som nevnt ovenfor skal ikke skje på søndager og helligdager.

Gjeldende bestemmelser regulerer ikke klokkeslett for når på dagen salg av øl kan starte. Normaltidene i alkoholovens § 3-7, 1. ledd kommer da til anvendelse, hvor det står at øl kan selges fra kl. 08:00.

7. Skjenkebevilling

Alminnelige faste skjenkebevillinger kan gis til serveringssteder med serveringsbevilling som utgangspunkt. Det kan innvilges skjenkebevillinger for alkoholholdig drikk for alle tre alkoholgrupper.

⁵ Alkoholoven § 3-2

⁶ Alkoholoven §1-9

⁷ Alkoholforskriften §9-7

7.1. Vedlegg til søknad om skjenkebevilling

- a) Plantegninger over lokalets areal og funksjoner, eventuelt uteområde
- b) Dokumentasjon på bestått kunnskapsprøve om alkoholloven
- c) Dokumentasjon på bestått etableringsprøve om serveringsloven
- d) Dokumentasjon på styrer/stedfortreders tilknytning til virksomheten
- e) Firmaattest fra Brønnøysundregistrene
- f) Eventuell skatteattest

7.2. Vilkår knyttet til skjenkebevilling

Det kan med hjemmel i alkoholloven⁸ stilles vilkår knyttet til skjenkebevillinger. Følgende vilkår bør i særlig grad vurderes:

- a) Dersom bevillingshavers lokaler blir benyttet til særskilt arrangement som har et slikt omfang og en slik karakter at det kan medføre ro - og ordensmessige problemer, skal bevillingshaver påse at melding om arrangementet sendes til politiet.
- b) Virksomheten skal stille godkjente ordens vakter i samsvar med krav fra politiet.
- c) Krav om at lokalene/arealet er godkjent av andre offentlige myndigheter og/eller grunneier mht den planlagte bruken. Det oppfordres til universell utforming i lokalene/arealet for å sikre alle tilgang til felles sosiale arenaer.
- d) Ved større arrangement kan det stilles vilkår om bruk av vakthold og utarbeiding av risikoanalyse før bevilling gis, og krav om at godkjenning fra brannvesen og politi er innhentet før bevillingen kan benyttes.
- e) Ved åpne enkeltarrangement rettet mot en ung målgruppe kan det settes vilkår om aldersgrense for inngang.

7.3. Aldersbestemmelser

Følgende kriterier skal gjelde for Siljan kommune:

- a) Bevilling for alkoholholdig drikke i gruppe 1 og 2 gis til skjenkesteder med 18 års aldersgrense. Kafeer gis også bevilling for alkoholholdig drikke i gruppe 1 og 2.
- b) Bevilling for alkoholholdig drikke i gruppe 1, 2 og 3 gis til skjenkesteder med 20 års aldersgrense.
- c) Restauranter og sluttete selskaper gis også bevilling for alkoholholdig drikke i gruppe 1, 2 og 3, men her settes det ingen aldersgrense.

7.4. Åpnings- og skjenketider

Kommunen har etter alkoholloven §4-4 annet ledd anledning til å bestemme sine egne skjenketider. Kommunestyret kan generelt for kommunen eller for det enkelte skjenkested innskrenke eller utvide tiden for skjenking i forhold til det som følger av første ledd.

- a) Åpningstid alle dager til klokka 02.30.
- b) Skjenking av alkoholholdig drikke avsluttes senest klokka 02.00.

⁸ Alkoholloven § 4-3

- c) Skjenking av alkoholholdig drikke kan med henvisning til alkohollovens § 4-4 starte opp kl. 08.00 når det gjelder alkoholholdig drikke i gruppe 1 og 2.
- d) Skjenking av alkoholholdig drikke i gruppe 3 kan ikke starte opp før kl. 13.00.

Gjeldende forskrift regulerer ikke klokkeslett for når på dagen et serveringssted kan åpne. Normaltidene i serveringsloven § 15, 1. ledd kommer da til anvendelse, hvor det står at serveringsstedet kan holde åpent fra kl. 06:00, men skjenking av alkoholholdig drikke kan skje fra kl. 08:00.

Konsum av utskjenket alkoholholdig drikk må opphøre seinest 30 minutter etter skjenketidens utløp og gjestene må forlate lokalet/området.

7.5. Skjenketid ved overgang til vinter- og sommertid

Ved overgang til vintertid stilles klokken tilbake fra kl. 03.00 til kl. 02.00. Skjenketiden til alle skjenkesteder utløper når klokken blir 03.00 første gang den natten, og den utvides ikke med en ekstra time.

Ved overgang til sommertid stilles klokken frem fra kl. 02.00 til kl. 03.00. Skjenkesteder som har skjenketid til kl. 02.00 eller senere, må stenge skjenkingen på det tidspunktet klokken stilles frem, dvs. kl. 02.00. Klokken er da 03.00 etter ny tid.

7.6. Uteservering

Der det innvilges bevilging for arealer utendørs, kan det normalt skjenkes samme type alkoholholdige drikker ute som inne og det gis anledning til å ha lik salgs- og åpningstid som innendørs, men må begrenses dersom ro- og ordensmessige hensyn tilsier dette. Utendørs skjenkeareal skal som hovedregel være fysisk avgrenset med gjerde eller annet som omslutter hele skjenkearealet.

7.7. Musikk utendørs

Av hensyn til beboere nær restauranter, serveringssteder og enkelt arrangement sted/lokale, skal musikk utendørs opphøre senest kl.23.00 alle dager. Unntak kan bli vurdert i hvert enkelt tilfelle i forbindelse med spesielle arrangement.

7.8. Ambulerende bevilging og enkeltanledning bevilging

Siljan kommune kan gi skjenkebevilging for enkeltanledning og ambulerende bevilginger.

Bevilging for en enkelt anledning som blir gitt for skjenking av alkoholholdig drikk ved arrangementer og konserter, skal som hovedregel begrenses til å omfatte alkoholgruppe 1 og 2.

Ved bevilginger for enkelte anledninger knyttet opp til lukkede arrangementer og ved ambulerende bevilginger, kan det i tillegg til alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2, også innvilges skjenkebevilging for alkoholholdig drikk gruppe 3. Lukkede arrangement er der medlemmene av selskapet må danne en sluttet krets av personer der utenforstående ikke kan komme inn uten at visse former følges, eksempel er bryllup eller jubileum.

Ved ambulerende bevilling og enkeltanledning skal det utpekes en styrer og stedfortreder, men det er ikke krav om bestått kunnskapsprøve. De ansvarlige personer er ansvarlig for at skjenking av alkoholholdig drikk foregår etter alkoholloven med forskrift.

Det gis ikke bevilling for enkelt anledning på følgende steder og i følgende situasjoner:

- a) ved idrettsarrangement eller steder som kun har spill som sitt driftskonsept.
- b) arrangement som er beregnet på barn, unge og familier
- c) Konserter og festivaler hvor det serveres alkoholholdig drikke skal i utgangspunktet ha aldersgrense 18 år
- d) Arrangement med tydelig familieprofil

8. Kontroll

Kommunen har ansvar for kontroll med salgs- og skjenkesteder.⁹

Kommunen skal føre tilsyn med at bevillingshavere følger alkoholloven, vilkårene for bevillingen og kommunens retningslinjer forøvrig.

Siljan kommune har inngått egen samarbeidsavtale med Skien kommune om salg- og skjenkekontroll.¹⁰

Følgende forhold står sentralt ved utøvelsen av kontrollen i kommunen:

- a) at aldersbestemmelsene overholdes
- b) at det ikke forekommer salg og skjenking til åpenbart berusede personer
- c) kontroll av at salgs- og skjenketider overholdes
- d) kontrollere bevillingshaveres internkontrollsystem
- e) veilede bevillingshavere innen alkohollovens bestemmelser og evt. lokale forskrifter.

8.1. Vandelsvurdering i driftsfasen

Siljan kommune påser at kravet til uklanderlig vandel blant bevillingshaverne er oppfylt i driftsfasen. Vandelsvurderingen gjøres på bakgrunn av opplysninger kommunen har innhentet fra politiet og skatteetat. Vandelsvurdering kan også gjøres på bakgrunn av informasjon mottatt fra samarbeidspartnere etter opplysnings- og meldeplikten. Dersom vandelskravet ikke lenger er oppfylt, inndras bevillingen.

8.2. Internkontroll

Internkontroll handler om salgs- eller skjenkestedets interne styring og egen kontroll av den daglige salgs eller skjenkevirksomheten. Internkontroll gjeldende alkohol inngår i oppdraget til kontrollørene.

Internkontrollen innebærer at de ansvarlige for virksomheten skal:

⁹ Alkoholloven § 1-9

¹⁰ Alkoholloven § 1-9

- a) Ha oversikt over bevillingsvedtak, relevant lovverk og lokale retningslinjer
- b) Sørge for at de ansatte har kunnskaper og kompetanse til å overholde kravene til virksomheten
- c) Ha oversikt over hvordan virksomheten er organisert og hvordan ansvar og oppgaver er fordelt
- d) Ha rutiner som sikrer overholdelse av regelverket
- e) Ha rutiner som forebygger, avdekker og retter opp avvik
- f) Foreta systematisk gjennomgang av internkontrollen

9. Reaksjoner ved brudd på regelverket

Dersom en bevillingshaver ikke overholder de vilkårene som er gitt i bevillingen eller bryter alkoholloven og alkoholforskriften, skal kommunen inndra bevillingen for en kortere eller lengere periode¹¹.

Reaksjonsform og nivå ved brudd på regelverket fastsettes etter en vurdering av følgende momenter:

- a) type overtredelse
- b) overtredelsens grovhet
- c) om bevillingshaver kan klandres for overtredelsen
- d) hva som er gjort for å rette opp i forholdet
- e) tidligere praktisering av bevillingen

Alt etter overtredelsens alvorlighet kan følgende reaksjoner bli aktuelt:

- a) samtale og veiledning i regelverk
- b) brev med oppklaring av regelverk
- c) advarsel i form av prikktildeling
- d) inndragning av bevilling

Alle kommuner i landet er forpliktet til å tildele prikker ved regelbrudd og inndra bevillingen dersom bevillingshaver i løpet av en periode på to år er tildelt 12 prikker. Alkoholforskriften¹² viser til system for prikktildeling ved brudd på bevillingshavers alkoholrettslig forpliktelser. Ulike brudd blir tildelt med et visst antall prikker. Dersom det foreligger helt spesielle og svært formildende eller skjerpene omstendigheter, kan kommunen tildele færre eller flere prikker. Kommunen skal sende ut forhåndsvarsel¹³

Kontrollrapporter etter salgs- og skjenkekontroller med avvik, og vedtak om inndragning av salgs- og skjenkebevillinger legges frem for formannskapet.

10. Bevillingsgebyr

Bevillingsgebyr på kommunale salgs- og skjenkebevilling fastsettes for ett kalenderår om gangen på grunnlag av forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk, jf. Alkoholforskriften.¹⁴ Utvidet åpningstid i eksisterende bevilling er gratis.

¹¹ Alkoholloven § 1-8

¹² Alkoholforskriften § 10

¹³ Forvaltningsloven § 16

¹⁴ Alkoholforskriften §6-1 og § 6-2

Bevillingsgebyr for enkelt anledning er kr. 500,- for under 500 deltakere og kr. 2.000 for over 500 deltakere. (justeres hvert 4 år ved behandling av Plan for alkoholpolitikk).

Bevillingsmyndigheten kan i særlige tilfeller bestemme at gebyret skal settes lavere. Det delegeres til kommunedirektøren å fastsette gebyret lavere enn ovennevnte minimumsgrense der denne synes urimelig.

11. Konkurs

Salgsbevillingen bortfaller når det åpnes konkurs i virksomheten. Konkursboet kan selge alkoholholdig drikk i varebeholdningen til en bevillingshaver etter alkoholloven inntil behandlingen av boet er avsluttet.

9.1. Overdragelse før konkursåpning

Dersom en salgsbevilling blir overdratt før konkursåpning, kan det drives på tidligere eiers bevilling forutsatt, som nevnt over, at:

- a) Ny eier søker om ny bevilling innen 30 dager og
- b) At det foreligger en overdragelse av bevillingen mellom gammel og ny eier
- c) Dersom overdragelsen skjer etter konkursåpning, har bevillingen falt bort. Det innebærer at det ikke foreligger noen bevilling å drive videre på, og ny eier kan ikke selge alkoholholdig drikk før egen søknad om salgsbevilling er innvilget.¹⁵

12. Delegering

12.1. Formannskapet

Utvalget delegeres kommunens myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter alkoholloven¹⁶, herunder

- a) Behandle søknader om salgsbevilling eller alminnelig skjenkebevilling.
- b) Formannskapet er kontrollutvalg¹⁷.

12.2. Kommunedirektøren¹⁸

- a) Gi bevilling for skjenking av alkoholholdig drikk i gruppe 1, 2 og 3 for en enkelt anledning til deltakere i et åpent arrangement¹⁹
- b) Gi bevilling for skjenking til deltakere i sluttet selskap²⁰

¹⁵ Helsedirektoratet

¹⁶ Reglement for delegering punkt 3.2.

¹⁷ Alkoholloven § 1.9

¹⁸ Reglement for delegering punkt 13.2.

¹⁹ Alkoholloven § 1-6

²⁰ Alkoholloven § 4-5

- c) Behandle søknad om godkjenning av skifte av styrer og stedfortreder for styrer ved eksisterende salg- og skjenkesteder i bevillingsperioden
- d) Fastsette bevillingsgebyr i samsvar med alkohollovens satser
- e) Fatte vedtak om tildeling av prikker

13. Klageadgang

Vedtak om salgs- og skjenkebevilling kan med hjemmel i alkoholloven påklages til Statsforvalteren²¹. Klagefrist er etter forvaltningsloven 3 uker etter at virksomheten har mottatt underretning om vedtak. En klage må være skriftlig, undertegnet, nevne det vedtak det klages på samt endring som ønskes.

Klagen sendes til Siljan kommune. Kommunen har anledning til å revurdere sine vedtak, men dersom dette ikke skjer sendes klagesakene over til Statsforvalteren som rette klageinstans.

²¹ Alkoholloven § 1-16